

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 16 h.
Három évre 48 h.
Helyben hához hordva:
Egy évre 20 h.
Három évre 58 h.
Postán szállítva:
Egy évre 24 h.
Három évre 72 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

XXII. évfolyam 255. szám. Nagyvárad Szerda, 1916 november 8.

Gyermekvédelem.

Lita Hannig Györgyné.

Láttatok-e virágot szenvedni forró nyár
hevében? Üdítő harmat nélkül nyitott rózsabimbót láttatok-e?

Illata az ilyen virágnak nincsen, fejcsokójét fáradtan hajtja le.

Láttatok-e édes gyermek arcot, melyről hiányzik a mosoly? Láttatok-e növekedni gyermeket, aki nem ismerte a szülői édes esők melegét, akinek borzas fejcsokójét nem simítja végig dolgos apai kéz, hisz ott nyugszik a Kárpátok vadregényes lombja alatt vagy az erdélyi szorosok kapuinál.

Láttatok-e gyermeket, akinek beteg ágyánál nem örködik a gondos anyai szeretet, mert a bucska elszakítja otthonától, avagy hány és hányánál már az anya is pihen virágos sír alatt.

— Láttatok? — Oh tudom láttatok, hisz láttatok kellett!

A virágon megesik a szív s mezteleníti az emberi kéz, ha nem adhat harmatot, legalább pótolja azt. A gondos kertész harmat nélkül is tud teremteni illatos rózsaberket.

Vajjon szívünk hideg maradhat-e avval a másik virággal szemben, akinek gyermek a neve. Vajjon nem parancsolja-e a szív szava, hogy mint a virágnál a harmatot, úgy pótoljuk az árva gyermeknél az anyai, a szülői szeretet édes melegét?

A nagy társadalom megmozdult a gyermekvédelemre, mely különösen most szükséges. Ezen épül fel a jövő Magyarország. Kezdik belátni, hogy a társadalmat terheli a korai hervadás vádjá. Hogy a züllött, nyomorgó gyermek a társadalom égbekiáltó bűne.

Nagy munka kell ide, lelkes, önzetlen szeretet: gyermekmentés — lélekmentés minden egyes embernek erkölcsi szent kötelessége legyen. Nem szabad azzal védekeznünk, hogy nincs időnk. Krisztusnak volt ideje fáradtan haza térve a tanításból így szólani a tanítványokhoz:

„Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, hisz övéké a mennyeknek országa.”

Lám, ő tudunkra adja, hogy a gyermekeket mennyország illeti meg. Ne borzadjunk meg attól, hogy a gyermeknevelés, gyermek csecsemővédelem terhes.

Talán el fog vonni pár órát a korzó

zásból zsur és sportból. — talán kevesebb idő jut a szabónővel való tárgyalásra, aki az új divat ezer hőbortját tárja elénk.

De higgyék meg, e lemondásokat ezer-

szeres öröm fogja kárpótolni. Az a derűs, tiszta gyermekmosoly, amely vissza fog tükröződni a megmentett, megvédett ártatlan angyalkák szeméből.

1000 oláh foglyot ejtettünk.

Keleti harcstér. Budapest, nov. 7. (Hivatalos.) *Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg harcvonala.* A Vöröstorony-szoros szakaszán az ellenséget átkaroló támadásunkkal elűztük a Stinitől északra levő magaslatokról, amely alkalommal 10 tisztet s 1000 főnyi legénységet hagyott foglyul kezünkön.

Campolungtól északnyugatra bevált hegyi dandáraink egyike hat román támadást vert vissza.

Krasznától délre az ellenségtől elragadtunk egy magaslatot.

Tölgyesnél a határhegységben az oroszok több napos szívós harc után néhány kilométerrel visszanyomták arcvonalunkat. A Dedul hegyet Kirlibabától keletre az orosz tüzérség tömegtüze folytán ismét feladtuk.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Az osztrák-magyar haderőknél nem volt lényeges esemény.

Az olasz ellenfél.

Olasz harcstér. Budapest, nov. 7. (Hivatalos.) A Wippach völgyben és a Karszton tegnap nem került sor nagyobb harcokra. A helyzet változatlan az olaszok nyugodtan viselkedtek. November első napjaiban megindított nagyszabású támadásuk kudarcot vallott.

Délkeleti harcstér. Budapest, november 7. (Hivatalos.) Nincs különös esemény. *Höfer.*

Uj orosz tömegoffenzíva.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból táviratozzák: A Westminster Gazette jelenti az orosz főhadiszállásról: Minden előkészület megtörtént az összes harcvonalon kezdendő újabb orosz tömegoffenzívára. Az offenzíva megkezdésének napja még bizonytalan.

Az entente nagy vezérkara.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból táviratozzák: Londonból jelentik: Néhány napja tárgyalásokat kezdtek Páris, London, Pétervár és Róma között, hogy az entente vezérkarainak párisi nagy összejövételét előkészítsék. A terv megvalósítására kilátás van.

Spanyolország semleges.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák: A Petit Parisien jelenti: A spanyol miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolország sohasem adja fel semlegességét.

Vas kétfilléresek jönnek forgalomba.

A hivatalos lap közli, hogy a magyar kormány az osztrák kormányval együttesen vas két filléreseket bocsájt forgalomba összesen 8 millió korona értékben és pedig Magyarország 2 400 000 kor., Ausztria pedig 5.600 000 korona értékű vas 2 fillérest.

Egy kilogramm vasból 360 darab két fillérest vernek, melyeknek átmérője 17 milliméter lesz.

A magyar veretű két filléres képlapjára a magyarszent korona, „Magyar királyi váltópénz“ körirat kerül és az évszám, a másik oldalra pedig „2 fillér“ értékjelzés tölgyfaágakkal körülvéve. Az ausztriai 2 filléres képlapjára a kis címer, hátlapján pedig babérvirágokkal körülvéve „2“ értékjelzés, valamint a veretés évszáma jön.

A vas 2 filléresek kiadása e hó 10 én veszi kezdetét.

A városi közgyűlés tárgyai.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, november hó 9 én tartja közgyűlését.

Ez alkalommal intézkedik a közgyűlés a megüresedett bizottsági tagok helyének betöltésére nézve. A választás kitűzését december 3 ára javasolja a tanács.

Előterjesztésre kerül a közlekedési ügyosztály kiadásai és bevételeiről készített számadás.

Beterjeszti a tanács a szikviz és ásványviz fogyasztási adójának emelése tárgyában a szabályrendelet módosítását.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. M. kir. belügyminiszter urnak leírata a Villamosáram egységárainak felemelése folytán módosított villamos szabályrendelet ügyében s ezzel kapcsolatban a tanács a módosítva jóváhagyott villamosmű szabályrendeletet meghirdetés végett beterjeszti.
3. Veszprémmegye írtata az elhagyottá nyilvánított gyermekek tartásdíjainak felemelése tárgyában.
4. A tanács előterjesztése a lemondás folytán megüresedett bizottsági tagsági helyek választás utáni betöltése tárgyában.
5. U. az a városi közlekedés kiadásai és bevételeiről készített számadást tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
6. U. annak javaslata a szikviz és ásványviz után fizetendő fogyasztási illetékről szabályrendelet módosítása tárgyában.
7. U. annak javaslata a városi tisztviselők és alkalmazottak háborus segélyének megállapítása és folyósítása tárgyában.
8. U. annak javaslata a nem szoros értelemben vett közigazgatási alkalmazottak háborus segélyének a városi pénztár terhére leendő megállapítása és a beszerzési előlegnek folyósítása tárgyában.
9. Ugyanannak jelentése az ideiglenes alkalmazottak beszerzési előlegének folyósítása tárgyában.
10. Ugyanaz Schwarz Baláné és társával a Royal kávéház bérletére nézve kötött szerződést tárgyalás és elfogadás végett bemutatja.
11. Ugyanaz Bux Jánossal a „Szeles kocsmá“ bérletére nézve kötött szerződést tárgyalás és elfogadás végett beterjeszti.
12. Ugyanannak javaslata a tisztviselők utáni térítvény felemelése iránt Baróthy Pál, dr Thury Kálmán és dr Mudvig Gábor th. bizottsági tagok által beadott indítványra vonatkozólag.
13. Dr Agoston Péter th. bizottsági tagnak a csatornák zsirtartalmának felhasználása tárgyában beadott

indítványa. 14. Özv. Cservenka Gézáné kégydíj megzavazása iránti kérelme. 15. Balogh Lajos vámmellenőr kérelme Margit nevű leánya után a családi pótlékra további egy évre leerdő folyósítása tárgyában.

A marhaszók hünpere.

Negyedik nap. A szakértők.

A marhaszók tegnapi tárgyalásán Ember Géza tanácselnök leléttette a szakértő esküt

Molnár Imre

m. kir. gazdasági felügyelővel s azután a következő kérdést intézte hozzá:

— Tanuvalomás mondja, hogy vadlótak sóztak a marhákat. Egyszer esütörtökön s vasárnap adták át a marhákat a katonaságnak, egyszer pénteken sóztak, szombaton délelőtt itattak, szombat délután nem itattak, vasárnap reggel átadás előtt sózták a marhákat, azután 7-8 kilométernyire behajtották. Jelentenek ezek a sózások súlytöbbletet?

Molnár szakértő: A sózás általában súlygyarapodással jár; a esütörtöki sózásnál a súlygyarapodás minimális lehet, a pénteki sózásnál sem jelenthet sokat, a vasárnapi sózás 4 órával az átadás előtt súlygyarapodást jelenthet. A takarmány is fontos. Gazdaságokban a takarmányra 5-20 gramm sót hintenek.

Nagy Béla bírő: Meg lehet-e állapítani a sózás mennyiségéből a súlygyarapodást?

— Nem, mert ez a körülményektől függ.

Fábró bírő: Összeegyeztethető-e a kereskedelmi tisztességgel, hogy azok, akik nem tartanak marhát, csak 1-2 hétre vásárolják, sóznak?

— Sózni szokás az állatokat, mert szállítás után az állat csak sózással eszik, vagy nem issza a vizet, csak sózva. A klimatikus viszonyok változását is így szokja meg.

Farkas István dr ügyész: A felszívott vizmennyiséget mennyi idő alatt választja ki az állat?

— Egészen 24 óra alatt, a legtöbb vizet 5-6 óra alatt.

Kabos Béla dr: A kincstár 4 százalékos volt le az állatok súlyából, holott 5 óra múlva adták át a marhát. A behajtásnak mi jelentősége volt a súlyra?

— Majdnem semmi.

Elnök: 3 százalékos volt le.

Védő: 4 százalékos.

Szakértő: Ennyit szoktak levonni. Ez nincs indokolta.

Neumann Gábor

kereskedőtől Schwartz és Weisz vették ki az istállót 24 óránként egy darab marha után 20 fillert fizettek. Egyszer Gib János vitt a boltjából 1 kiló só, azután még egyszer a pénzt Schwartz fizette ki. Gib volt ott a mindenség, s ő mondta:

— Nem eszik a marha, adjon só, hogy megszokuk.

Hallottam, hogy Tárnok szénája penészes volt. Márkus Bernátot ritkán láttam az istállóban, Schwartz volt ott rendszeren, mert elváltak. A marhákat 2-3 hétig tartottam.

Márkus Bernát: Mikor Fröhlichnek adtam át 4 tehenet, emlékszik, 2 fehér tehen s 4 székelyhídi fehér ökör volt az utolsó tétel, azt 3 hétig tartotta?

— Igen.

T. Szabó Lajos:

Tudom, hogy szállítottak marhát s hadseregnek Schwarzóék, de decemberben én belekeveredtem a Popovits ügybe s bekerültem a megyeházára, ott ültem 3 hónapot Nem láttam a sózást. Egyszer Gibbel találkoztam, részeg volt s azt mondta:

— Rosz a takarmány, megyek sózni.

Ifj. Zigre Miklós dr védő: Melyik Weiszszal beszélgetett maga a piacon?
— Samuval, nem ezzel, aki itt ül.

Révész Ignác

gyulai állatorvos, katonai állatorvos volt, amikor a szállítások történtek. Az én első átvételmenél feltűnt, hogy a marhák nagyon jóllakottak, közöltem ezt a tiszttel, hogy itt takarmányt veszünk drága pénzen a marhában. Ez nem jól van, a 3 százalékos súlylevonas így kevés.

A második átvételnél megmondtam a tiszttel, hogy kivonom magam az átvételekből s a harmadikhoz Hasas kedettet kóldtem. Ez volt a Popovits-ügy s ezután nem mertem ki átvételhez, s azt hittem, hogy a Popovits ügy után, mivel nyilvánosságra jutottak a sózások, nem is lesz visszavétel. Sózásról én nem tudok, a Popovits ügy után nem vettünk észre semmit. A sózást nem lehet megállapítani, szájvizsgálattal, a melyt megtejtünk, legkevésbé. Az állat bődőjének ürítartalma 2 hektóliter, nem lehet megállapítani fokozott vízfelvételt, mert 14-16 liter víztöbblet nem tűnik fel. Ha a sózás mérgezéssel jár, észrevehető. Az a körülmény, hogy vasárnap reggel sózták a marhákat megitták s öt óra múlva adták át, nem jelent súlygyarapodást, mert a só 5-6 óra múlva szívódik fel s akkor jelent kezik a hatása szomjasságból. Ha tulateték volna az állatokat, a horpasz kidurodásában volna ez észlelhető. Az etetés elmaradása esetén (szombat este) vasárnap nem iszik kétszer annyit a marha, csak 5-6 literrel többet.

Hasas László

kedett vallomása szerint nem vett észre sózást, vagy szabálytalanságot. Ugyanaz a véleménye, mint Révésznek. A szombat esti elmaradt itatás vasárnap 1/2-1 liter víztöbbletet jelent, de súlytöbblettel nem jár.

Pálmai László

átvételi bizottsági elnök nem vett észre semmi szabálytalanságot az átvételnél, a mely a katonaságnál történt.

Kohn Albert

társa volt Márkus Bernátnak. Márkus egyszer észre vette, hogy délután itatják a marhákat, ezért sózt emelt s leszidta az embereket. „Ez többet ne történjen meg“, mondta, „ez szabálytalan.“ Nem is történt többet. A legtöbbszor nem is tudták, mikor kell átadni a marhákat, táviratilag értesítették őket, hogy pld. másnap reggel. Egy szer látta, hogy Márkus Schwarzóval beszél s kezével mutat valamit, megkérdezte Schwarzót, mi volt ott, Schwarzó azt mondta, hogy Márkus sózást rutatott, de ő a világeért sa tenné ezt meg. Ezt Schwarzó mondta.

Oláh Ferenc

társa volt Márkusnak, Márkus soha sem adott utasítást a sózásra.

Marion Mitru

kardói bírő elmondja, hogy Márkus soha adott utasítást a sózásra.

Ma folytatják a tárgyalást.

Fischer Ervin Zeneiskolája

Szalárdi-utca 21. sz.

Telefon 14-74.

Tanfolyam a polg. és felsőbb leányiskolai énektanításra és képesítő oklevél megnyerére.

* Perfect magyar német levelező kisaszony ki a gyors és gépirást tökéletesen bírja felvétetik Komlós Tesvérek üveg nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.

A nagy orosz haditanács

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: Az orosz főhadiszálláson nyomban a cár visszatérése után legfőbb haditanácsot tartanak, amely az orosz-román hadvezetéssel foglalkozik. A haditanácsban a cár elnöklése alatt részt vesznek Busskij, Ivanov és Averescu tábornokok, valamint az oláh hadak parancsnoka, Coada tábornok s valószínűleg meghívják Berthelot francia tábornokot. Ezenkívül Franciaország, Anglia, Olaszország, Szerbia, Románia követei. A haditanács bizonyos tekintetben a boulognei haditanács kiegészítését alkotja.

Anglia kiéhezheti Spanyolországot.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) A lyoni Progres jeleti: Az Anglia ellenes hangulat Spanyolországban rendkívül elkeseredett, mert Anglia kiéhezetni akarja Spanyolországot, hogy állásfoglalásra bírja.

Az orosz közvéleménynek nem kell Lengyelország.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A lengyelek helyzetének javítására az orosz sajtóban mind sürűbben hallatszik, hogy Lengyelország visszaszerzéséért nem szabad több vert áldozni. A Novoja Vremja pedig konstatálja, hogy az orosz nép legszélesebb köreiből idegenkednek Lengyelország visszavételétől.

Marghiloman nem lép be Bratianu kabinetjébe.

Budapest, nov. 7. Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Rádióügynökség Bukarestből értesül, hogy Marghiloman következő nyilatkozatot tette: Bratianu kért, lépjek be kabinetjébe. Ez ajánlatot visszautasítottam, mert belpolitikai tekintetben kívánságaimat nem akarom, hogy a korona felelőségét illetőleg fedezetlen maradjon, így elfoga-

dom a határozati javaslatot, amelyet valamennyi ellenzéki elfogadott. A koronatanácsban kijelentettem, hogy mindent megteszek nemzeti egység érdekében. Mindég barátja voltam a békének, most mégis a háborus párttal megyek, de azért belátom, hogy személyem a kormányban nem lenne alkalmas arra, hogy a nemzeti egységet megvalósítsa.

Erélyes intézkedések az oláhok segítségére

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) A Corriere della Sera jeleti Bukarestből: A rossz időjárás dacára az ellenség az Olt völgyében és a Drahova völgyében az oláhokat lassan visszaszorítja.

A Berlinske Tidende beavatott francia forrásból értesül, hogy Romániának Franciaországból eddig ezernél több gyorstüzéző ágyút, egymillió gránátot számos repülőgépet, automobilt szállítottak. Románia munició-készlete ma olyan, hogy minden ágyu 1800 lövést tehet naponta. Oroszország viszont a háború kitörésekor két gyaloghadosztályt, egy lovashadosztályt küldött Románia segítségére. Azóta ismételtén küldtek megerősítő csapatokat. Minthogy Románia mindezek dacára képtelen volt feltartóztatni a központiak haderőit, erélyes intézkedések történtek az oláh hadsereg hiányainak pótlására.

Sarrail offenzívájából vereség lett.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung levelezője jeleti. Öt heti harc után úgy Dobrudzsában, mint Macedóniában csend állott be. Sarrail offenzívája, amelyben különösen Románia bizakodott, nagy vereség lett. A franciák és szerbek ezrével áldozták fel embereiket anélkül, hogy sikerült volna első védvonalát elfoglalni.

Egy német repülőraj sikeres tömegtámadása.

Berlin, november 6. A nagyfőhadiszállás jeleti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadesoportja. Ámbár az angoloknak tegnap nyilvánvalóan szándékában volt támadásaikat folytatni, mégis gyalogságuknak Haucourt—Labbasyetől keletre tudta az árkokat elhagyni. Rögtön visszatérésre kényszerítettük. November 5-én az angolok veszteségei halottakban, különösen az ausztráliai hadosztyároké, igen jelentékeny volt. A franciák is csak mérsékelt terjedelemben tudták tegnap támadásaikat az elcsúszott területeken megismételni.

Lesboeufs—Haucourt vidékén este és éjszaka intézték ezeket a támadásokat, amelyek legnagyobb részét már tüzfűkben összeomlottak. Egy német repülőraj éjjeli tömegtámadással felgyújtotta az Oerisyli nagy löszterlepet (Barytól délnyugatra a Somme mellett) és a hosszantartó hatalmas robbanások még Vaint Quentonban is érezhetők voltak.

A német trónörökös hadesoportja. A Reims déli részén álló francia ütegek bombázták az arcvonalunk mögötti helységeket. A tüzet viszonztuk és megtorlásul löttük Reims városát.

A Maas területén nem volt jelentős esemény.

Mégis előbbre haladunk Romániában.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. Az orosz tüzérség Dünaburg és a Naroc tó között a szokottnál élénkebb tevékenységet fejtett ki. Gyenge ellenséges támadásokat Bozudisóttól északkeletre és a moszkvai uttól délre könnyen visszavertük.

Verchytól északkeletre a Stochod balpartján veszteség nélkül elfoglaltunk egy kis orosz hidlőt és néhány foglyot ejtettünk.

Károly főherceg lovassági tábornok hadserege. A tölgyesi szakaszon az oroszoknak ismételt sikertelen támadása után végre sikerült egyes pontokon teret nyerni. A bozzai szorosostól keletre a Sircinál rohammal visszafoglaltunk elvesztett vonalakat. A Campolungi szakaszon heves tüzérségi harc volt.

A Targulay völgytől nyugatra a románok az éjszaka folyamán 6 sikertelen ellentámadást intéztek.

A Vöröstorony szorosostól délkeletre Stibi vidékén támadásunk kedvező előhaladást tett. Az ellenség 10 tisztet s 1000 embert hagyott foglyul kezünkön.

A Vulkán szorosostól délre is előbbre haladtunk.

Balkáni harctér.

A helyzet mindkét partvonalon általában változatlan.

Ludendorff, első főszállásmester.

Nagyvárad hadifoglyok dolgoznak a Murman-parton.

Holubák Károly Kalkandarában.

Német lapok utján értesült már a közönség arról, hogy Oroszország legészakibb részében vasutat építettett a Murman-partokhoz, amely egész évben jégmentes s ott rakják ki az Angliából Oroszországba indított lőszer, hadiszereket, miután az arhangelszki kikötő már befagyott. Ezeket a partokat a múlt hetekben végigbombázták a német tengeralattjárók, amelyek fent, a magas északon a Jeges tengerben dolgoznak az angol municiószállítás ellen.

Hogy a Murman vasut gyorsan készült el, abban része van nagyvárad hadifoglyoknak is s az alábbi levélből következtethetjük, hogy a Pétervár—Kalkandara vasutat magyar osztrák-német hadifoglyokkal építették meg.

Holubák Károly nagyvárad honvéd orosz hadifogságba esett s Dauriába vitték s ott volt több, mint egy éve, onnan írt levelet Nagyváradra atyjának Holubák Jónévű kőmivesiparosnak.

Augusztusban levelet írt a fiatal fogoly, a polgári életben vaskereskedő, amely így szól:

Kedves apám! Most már elvitték bennünket Dauriából s ezután Kalkandarában vagyunk s itt dolgozunk. Nincs semmi bajom, a címem: Archangelsk kormányzóság, Kalkandara, Murman tartomány. — Ölel fiatalok

Károly.

Egyidejűleg három barátja szokott meg Dauriából s ezek beszélik, hogy a mesterembereket mind elvitték a Murman földre vasutak építésére.

Amilyen szomorú, olyan érdekes, hogy nagyváradiaik építik a munició vasutakat.

Nem enged új kölcsönt a miniszter.

Tervszerű gazdálkodással és közköltőemeléssel segítsen a város.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága évi költségvetésében a millióra rugó hiányt részben új kölcsönből és a közköltőből szándékozott fedezni s így állította össze budgetjét.

A belügyminiszter tegnap erőlyes hangú leiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy helyesebb gazdálkodást követel a várostól pénzügyi egyensúlyának helyreállítására.

A miniszter megállapítja, hogy a 4 326 364 kor. kiadással szemben 3 075 618 kor. a bevétel, a különbözet tehát 1 250 746 kor. Erre csak az eddigi közköltő szolgál fedezetül, míg s többet jó részben új kölcsönből akarják fedezni.

Ezt nem helyesli a belügyminiszter s a kölcsönök kamataira felvett összeget mindjárt törli is és pedig 395 746 koronában.

Figyelmezteti egyúttal a várost, hogy más pénzügyi politikát kövessen s szakítsen azzal a tarthatatlan rendszerrel, hogy a de-

ficiteket újabb és újabb kölcsönökkel fedezze. A deficitet egyenes úton, a közköltő emelésével fedezze. A miniszter tehát az eddigi 45 százalékos pótdó emelését tartja helyesnek.

Felhívja továbbá a miniszter a várost, hogy az okszerűbb gazdálkodás csak a jövedelmi források jobb kihasználásával érhető el, s megállapítja, hogy a jövedelmek fokozása és a közköltő emelése kellő alapot nyújt arra, hogy a város háztartását a rendes és gazdaságos mederbe terelje.

A miniszter leirata tehát keresztülhuzta a tanács és a törvényhatósági bizottság azon számítását, hogy a mostani nehéz időkben egyáltalán nem nyul a közköltő emelés népszerűsítő eszközéhez, hogy a város kátyuba jutott pénzügyi kordóját a rendes útra terelje.

Új kölcsön nincs, új jövedelmi források megnyitása pedig időt igényel, tehát nem marad más hátra, mint amit a miniszter kijelöl: a közköltő emelés.

Ha azonban az egéző hiányt, ami az új kölcsön kamatainak törlése után jelentkezik, közköltőemeléssel akarjuk fedezni, legalább is 26 és fél százalékkal kell emelni a városi pótdó.

Ez már mégis csak olyan óriási emelés egyszerre, amit a polgárság az a része, amelyik nem vagyonsodott a háború folytán, aligha bír meg, a mai óriási drágaság mellett.

Szinielőadás a menekültek javára?

Értekezlet a városházán.

Tegnap délután értekezlet volt a városházán, amelyen az erdélyi menekültek javára tervbe vett szinielőadás kérdése felett tanácskoztak.

Jelen voltak: dr Cziffra Kálmán főispán, elnök, Rimler Károlyné, Pallay Lajosné, Rimler Károly polgármester, Baróthy Pál, Lukács Ödön, Petry Gyula, dr Thury László, Karácsonyi Géza, dr Medvigy Gábor, Kőszeghy József, dr Thury Kálmán, Szabó Géza főhadnagy, Mikes Ödön, Pásztor Ferenc, Halmay Lajos színházi titkár és a szerkesztőségek képviselői.

Dr Cziffra Kálmán elnök üdvözölte a megjelenteket s előadta, hogy tervbe vették, miszerint Nagy Endre kiváló író „Erdély fia” című kiváló szép fantasztikus darabját a Színházi Színházban előadják az erdélyi menekültek javára.

Fehér Ezsöz ismertette a mozgalom Baróthy Pál, mint a menekülteket segélyező bizottság elnöke közölte vele azon óhaját, hogy valamelyes előadást kellene tartani a menekültek javára, amely irodalmi műve mellett anyagi eredményt is biztosítana. Ő olvasta Nagy Endre Erdély fia című 3 felvonásos kitaláló darabját. Adta Baróthynek és a színházgatónak is Ezen darabot adná elő a nemes célra a színház. Itt lenne legelőször bemutatva a darab. Felolvassa erre nézve Nagy Endre hozzáintézett levelét, amelyben készségegel átengedi a menekültek javára s örül és boldog, hogy Nagy Endre mutatná be először darabját. Nagy Endre is személyesen lejönne, s előadja a hazetéri tapasztalatait dr Cziffra Kálmán felkérésére.

Halmay Lajos színházi titkár szólalt fel. A színházgató Budapestre utazott, ez ügyben is, hogy Nagy Endrével érintkezzék. A darab eredeti szövegében aligha adható

elő, mert 10000 koronába kerülne a díszlet. Ha egyszerűsítenek a díszleteket, vagy azok jó részét elhagynák, nem volna meg a várt siker.

Fehér Ezsöz azt hiszi, hogy az igazgató s m zárkózik el az áldozattól, Mikes Ödön festőművész is részt venne a díszletek festésében.

Halmay Lajos szerint talán gyűjtést lehetne rendezni a kiadásokra.

Sas Ede olvasta a darabot s ha Nagy Endre akarja, könnyen átalakíthatja darabját úgy, hogy az előadható lenne. De hiszi, hogy Nagy Endre a darab előadása nélkül is lejönne s más darab előadása keretében tartaná meg előadását. Különböző elő lehetne adni a darab elejét és végét, így is szép lenne.

Dr Thury Kálmán megjegyzi, hogy van itt sok más, amire áldozni kell, mert az erdélyi menekültek részére ad a kormány segítyt. Meggondolandónak tartja azt is, hogy egész évben csak egy este rendelkezik a város a színházzal.

Dr Cziffra Kálmán elnök beavándónak tartja, míg Erdélyi színházgató hazaérkezik Budapestre. Meglátjuk, mit végzett Nagy Endrével. Akkor újból összehívja az értekezletet.

Ezzel véget ért a tanácskozás.

A zug-dohányárusok.

A pénzügyőrség és rendőrség akciója.

Az apró pénzt is elrejtik egyes pincérek.

A dohányynység sok mindenre készíti az embereket, a szenvedélyes dohányos ráfagyarodik a legkomiszabb dohányra is; s ha nincs más, pipadobánytól tölt cigarettát, viszont láttunk olyan falusi embert, aki dohány helyett falevével tömkötte meg a pipáját.

Ilyen körülmények mellett nem is csodálkozunk, hogy vannak olyanok, akik visszaélnék a helyzettel s a legkomiszabb dohányt drága pénzen adják el a dohányzóknak.

Paraszkodni senki sem panaszkodik miatta, mert abban az esetben nem kap más választ, mint hogy:

— Szívjon krumpli levelet, ha nem tetszik!

Ismerünk egy fiatalembert, aki 20 fillérért vett ilyen elárúsított „egyiptomi cigarettát”, amely nem volt más, mint összevágott félig elszenesedett bagó.

Háborús dohányelárúsítót minden korban találhatunk, egész nyíltan és merészen üzik szemérmelenségeiket. A Sas passagében, utcasarkokon már megszokott alakok kis cigarettadobozokkal. Csodálkozunk, hogy még eddig nem ugrasztották széjjel őket.

De a kávéházakban és éttermekben is megtaláljuk a háború eme újabb kinövését. Fecér pincérek üzik nagy kedvtelőséggel a jól jövedelmező dohányesempésztést és elárúsítást, nem tartózkodva a legmészebbmódú zsaroláskodástól.

A pénzügyőrség már eddig egynehány-nak a körmére koppintott, Buchter János főbiztos a legszigorúbban jár el velük szemben a rendőrséggel vállatva.

Most is három pincér ellen indult meg az eljárás. B. József, N. János és K. János pincérek ellen indult meg az eljárás zug

dohányrusítás és csempészs miatt. Ezek az emberak a bihariórszagi nagytörsdéből hozták a dohányt és szivart, amelyért 2-4 koronával többet fizettek a rendes áránál. Természetesen az árat aztán ennek megfelelően mérsékelte a szabály; de azért ment az ár, míg bele nem vesztették. Rajtacsípték őket és most szigorú büntetés vár rájuk. A legelőkelőbb kávéházakban és vendéglőkben folytatták üzletemiket.

Az egyiknél, aki főpincér, egy zacskó kétfülléret is találtak 40 korona értékben, noha kassájában is volt azonkívül 10 korona értékű kétfüllérés. A zacskó aprópénzt szekrénye titkos fiókjába rejtette el, ami által 2000 darab kétfülléret vont ki a forgalomból.

A pénzügyőrség és a rendőrség részéről Ehrlich Imre fogalmazó a legszigorubbant folytatja a nyomozást, hogy véget vessen a lehetetlen állapotoknak.

Egy kis leány kalandja.

A titokzatos honvédtizedes.

Hétfőn este Sz. Elemérné izgatottan jelentette a rendőrségnek, hogy Róza nevű leánya jókor délután eltűnt hazulról és egész késő estig nem tért haza.

Röggel azonban újból megjelent a rendőrségnek a kis leányával együtt, de amit a kis leány elmondott még rejtélyesebbé tette az ügyet.

A kis leány délután elindult keresni édesanyjának 20 koronáját, amelyet délelőtt elveszítették.

Bejárta az ismerősöket és a közeli üzleteket. Az egyik üzletben egy 40 év körüli barna honvédtizedes így szólította meg a kis Rózát:

— Jöjjön velem a kisasszony, én tudom, hol van a pénz, a fogóház helyén Balog Péterné.

A kis leány szót fogadott és ment a katonával lovas szekere után a Kolozsvári utcán. A katonával nem engedte felőlni a szekérre, csak a várat elhagyása után. Előbb még bement a tizedes egy téglagyárba, ahol valami cigányasszonnyal trafikált.

A várat elhagyta az országúton a katonával felültette a 13 éves Sz. Rózát a kocsiára és szótlanul hajtott Fogóház felé. A szekéren meg egy 8-10 éves kis fiú is ült. Minél tovább mentek, a kis Róza annál izgatottabb lett, aminek következtében erőt vett rajta régi betegsége és idegrohamot kapott. A tizedes, mikor látta, hogy a kis leány rosszul van, megijedt, de csak annak hosszasan könyörgésére tette le a leánykát a kocsiáról, miközben ostorával mutatta az utat Fogóház felé:

— Arra menjen, ott a malom mellett van egy fehér ház, ahol Balog Péterné lakik.

Már későre járt az idő, de a kis leány mégis nekivágott az utnak a mutatott irányban. A katonával elvágtatott a szekerevel és nem sokára letért az országútról egy baloldalon levő tanya felé.

Sz. Róza Fogóház helyen aztán tudakozódott Balog Péterné után, de senki sem tudott róla felvilágosítást adni. Éjszakára ott aludt egy paraszt asszonnyal és csak reggel indult haza.

Mint hogy a katonával viselkedése különös volt, a rendőrség megindította az eljárást és áttette az ügyet a katonaparancsnoksághoz.

Munkaközvetítés a rokkant katonáknak.

A rokkant katonák részére munkalehetőséget és állások szerzése érdekében a következőket hozom az érdekeltek tudomására.

A Rokkantügyi hivatal elhatározta, hogy a rokkant katonák munkaközvetítését a Hivatalnak az ország különböző vidékein felállított intézeteibe delegálja.

Ezek az intézetek a következők:

1. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal budapesti dunabélpárti rokkant iskolája.
2. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal budapesti cászár-fürdői intézete.
3. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal Timót utcai utókezelő gyógyintézete (Szociális iroda.)
4. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal pozsonyi intézete.
5. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal kassai intézete.
6. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal kolozsvári intézete.
7. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal sátorlajuhelyi intézete.
8. A magyar kir. Rokkantügyi hivatal beszercebányai különleges kórháza.
9. A m. kir. Rokkantügyi hivatal rózsabenyi különleges kórháza.
10. A m. kir. Rokkantügyi hivatal debreceni ipari irányú rokkant iskolája.
11. A m. kir. Rokkantügyi hivatal kalocsai rokkant iskolája.
12. A m. kir. Rokkantügyi hivatal temesvári intézete.
13. A m. kir. Rokkantügyi hivatal szegedi rokkant iskolája, kapcsolatosan Szeged sz. kir. város munkaközvetítő bizottságával.
14. A m. kir. Rokkantügyi hivatal aradi rokkant iskolája.

A három utóbbi intézet tervezés alatt áll és így a munkaközvetítő is csak később fogja működését megkezdeni.

A hadsereg kötelékéből elbocsátott és otthon tartózkodó rokkant katonák munkaközvetítés céljából a m. kir. Rokkantügyi hivatalnál (Budapest, Országház VII. kapu) vagy a felsorolt intézetek közül a lakóhelyükhöz legközelebb eső intézetbe felállított munkaközvetítőnél jelentkezhetnek.

A rokkant katonák részére felajánlott munkalehetőségek szóban vagy írásban továbbra is a m. kir. Rokkantügyi hivatalnál lesznek bejelentendők és a felajánlott munkalehetőségek az egyes munkaközvetítő útján való közhírre tételéről a m. kir. Rokkantügyi hivatal fog gondoskodni. Azok a munkaadók, akik alkalmazás céljából rokkant katonákkal a személyes érintkezést keresik, a lakóhelyükhöz legközelebb eső intézet munkaközvetítőjét kereshetik fel.

Nagyvárad, 1916. évi október hó 29.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

VÁSZONÜZLET

Beöthy Ödön-u. 1. sz.

Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefonszám 1163.

* **Ecset** készítéséhez alkalmas garantált vegytisztított **ecset** kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi utca 7/B. Telefon 13-02.

HIREK

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Ferenc Sándor 37. gye bel. tart. hadnagyt a katonai érdemkereszt 3. osztályával tüntette ki. A legfelső dícsőrlő elismerésben részesült Gombai Gombay János 4. honvéd gye bel. tart. főhadnagy, Patáki Elek 4. honvéd gye bel. tart. hadnagy és Korsány József 4. honvéd gye bel. tart. hadnagy.

* **Kinevezés.** Ófelsége Lukács Kálmán honvédkapitány századost, a nagyváradi lábadozó osztag parancsnokát őrnaggyá nevezte ki.

* **A Kath. Kör vetítőestélye.** Dr. Némethy Gyula tb. kanonok, teológiai tanár tartott tudományos beszédet a Katholikus Körben „A háború a művészetben” címmel. Előadásában gyönyörű művészi képekkel illusztrálva a művészet történetének egyik ma aktuális részét adta elő: hogyan illusztrálták a nagy művészek a háborút. Az előadást nagy közönség hallgatta nagy tetszéssel méltán ünneplve a kiváló előadót, ki egyike a festőművészet legképzettebb műbirálóinak.

* **Ezüst menyegző.** Csenedben, valóságos áhitattal ülték meg esküvőjük negyedszázados évfordulóját Székely Gyula máv. főellenőr és neje tegnap. Reggel 7 órakor a váradoszlasi plébánia templomban szentmisét hallgattak s a szentséghez járultak. Imrik S. Zoltán tb. kanonok, esperes plébános tartalmas, szép beszédet intézett a jubilánsokhoz s megáldotta őket. A jubilánsokat az örömdíj alkalmából sokan üdvözölték s szerencsekívánstokkal halmozták el őket.

* **A vármegyei tisztviselők háborússegélye.** A tisztviselők háborússegélye tudvalegőleg november 1-én megszűnt. November 1-től már az új háborússegély volt esedékes, azonban legnagyobb meglepetéssel vették tudomásul a tisztviselők, hogy nem a felajánlott segély, de még a régi segélyt sem utalta ki a miniszter. A kiutalás késedelme érthető igazságot keltett a tisztviselők körében. Hétfőn aztán megjött a várvárt kiutaló miniszteri rendelet és a tisztviselők tegnap már fel is vették az új segélyt.

* **Az Uri Leányok Mária Kongregációja** ma délután 5 órakor a Szent László menedékházban tartja rendes összejövetelét.

* **A Vörös-Kereszt Egylet közönete.** Az idei első háborús délutáni lezajlása után a Vörös-Kereszt Egylet hálás köszönetet fejez ki a szereplőknek és pedig Kovács Márta urleánynak, a szicház bájos hangú primadonnájának, Vojtkó Péter, Kürty István és Womácska József tanár uraknak, Ravaszdyne Braun Elza urasszonynak, Felady Ciska és Kusics Eszter urleányoknak, a honvédeknek és vezetőjének, a sajtónak, a háziasszonyi szerepet elvállalt hölgyeknek, végül Nagyvárad és vidéke hazafias közönségének. Kéri az egylet, hogy a még számtalan nemzeti feladat megoldása előtt álló egyletet tartsa meg a jövőben is jóindulatában. A felülfizetők névsora: dr. László Lajosné, Harmathay Károlyné, Fráter Zoltán 20-20, dr. Miskolczy Ferenccé, Sztaniszlavszky Adolfné, Bócz Gézáné, Balogh Mihályné, özv. Laszky Arminné, dr. Fráter Imre 10-10, dr. Moskovits Józsefné, Csapó főhadnagy 8-8, Rimler Károlyné, Suiyok Isváné, Öbriuszák Istváné 6-6, Markovics

Antalné, Ziegler altábornagy, N. N. 5-5, Reismann Mórné, dr. Ágoston Péterné 4-4 kor., összesen 177 korona.

*** Diszes esküvő.** A Szent László finevelde kis kápolnájában diszes esküvő ment végbe tegnapelőtt délután. Dr. Bozóky Ferenc, a nagyváradi kir. katolikus jogakadémia tanára, dr. Bozóky Alajos udvari tanácsos, nyug. jogakadémiai igazgató fia vezette eltarhoz bájos aráját Papp Margitot, Papp Imre nyug. káptalani főtiszt, a Bihar megyei Gazdasági Egyesület főtittkárának kedves leányát. Az esketést Imrik S. Zoltán tb. kanonok, esperes plébános végezte s fenkölt szellemű beszédet intézett az új párhoz. Tanúk voltak dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselő és Csapó Ferenc főhadnagy. A diszes esküvőn előkelő nászvendégek és a két család ismerősei és tisztelői nagy számmal voltak jelen.

*** Rév nagy napja** Egy magas állású külföldi előkelőség dunántúli birtokaira útutazóban Réven kiszállott a vonatból s meglekintette a nevezetes Zichy barlangot. Maga a barlang, de különösen a még mindig kellemes vidék szépsége megnyerte tetszését s mikor meghallotta, hogy fölfebb, a Jád mentén szelbeél szebb látni valók rejtőznek, megígérte, hogy felkeresi azokat, mielőtt meglesz a béke. Tudja jól, hogy mi van Biharfüred körül s ott várja, hogy Biharország a nevezetes természeti szépségeit megnézhassa.

*** Egy volt kispap hősi halála.** Vilhelm János hadnagy az Isonzó melletti nagy oasz offenzívában golyótól találva hősi halált halt. Vilhelm János kispap volt s a váradi főgimnázium 8. ik osztályából vitték el katonának. Tavaly hazajött a harctérről s mint zászlós értékesített. Közben hadnaggyá lett s mint ilyen találta az ellenség golyója, elölve egy ideális lelki ifu életét.

*** Bérczy Endre dr. el Nemrég** az a hír látott napvilágot, hogy Bérczy Endre dr., a királyi törvényszék kiváló jegyzője, hősi halált halt. Tegnap azt az örömdübb tudósítást küldte maga az eliratott törvényszéki jegyző, hogy fejszebeütéssel orosz fogságba került s már gyógyuló felben van. Tartózkodási helyét egyelőre nem közölheti özvegy édesanyával, aki a hírt érthető örömmel fogadta.

*** Felhívás Nagyvárad hölgyeihez a gyermeknap ügyében.** A november 12-13-án tartandó gyermeknap rendező bizottsága sok élvezetet nyújtó programjába felvette vásárolt és adományozott tárgyak kiszorítását is. El célól már is több tárgy, a többek között egy 300 korona értékű régi nagy virágváza áll rendelkezésünkre. A bizottság nyereségtárgyak adományozása céljából fordul városunk hölgyközönségéhez, kérve, hogy nélkülözhető ajándéktárgyaikat a rendezőbizottság rendelkezésére bocsátani kegyeskedjenek. Az ajándéktárgy lehet a legegyszerűbb is (cippek, szájkezü rajzok stb.) s beküldhető nyíltan vagy lezárva. Legelőszérőbb az ily tárgyakat zsákban macska módjára lezárít borítékban vagy papirzacskóban küldeni be. Tréfás tárgyakat is szívesen fogadunk el. Az adományok Pally Lajosné urnó címére a Törvényszéki épületben a Jobbkéz osztályhoz

juttatandók. Nagyvárad, 1916 november hó. A rendezőbizottság.

*** Tóth Miklós elvesztette a szemvilágát.** Mély megdöbbenést keltett mindenféle úgy Nagyváradon, mint Bihar megyében Tóth Miklósnak, a vármegyei közkörház kiváló ellenőrének súlyos betegsége. A kiváló tisztviselő a nagyváradi keresztény társadalom egyik legbuzgóbb tagja, még az elmúlt héten, szerdán, a Katolikus Körben szórakozott több tag társaságában. Este 7 órakor mikor, mikor a ruhatárba ment kabátjáért, egyszerre szűró fájdalmat érzett szemében. A ruhatárban azonban már nem tudta megtalálni rubáját, mert összefolytak szemelőtt a tárgyak körvonalai. Szemfájdalmi csak erősödtek és mire ha zaért már egyik szemével sem látott. Teljesen elvesztette szemvilágát. A baj orvoslására azonnal kórházieltek az orvosok, akik megállapították, hogy szemideg sorvadásról van szó, s ennek következtében állott be a vaktság. Az esetnek esakhamar híre futott minderrfelé és általános sajnálatot ébresztett az egész vármegye és város társadalmában.

*** Meglopták a főkapitányt.** La-punk egyik barátja közli velünk azt az érdekes hírt, hogy Gerő Ármín főkapitányt meglopták. Rendőrségi kommuniké nem hirdette ezt a szenzációt. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka történt, hogy a város legjobban őrzött házának udvaráról, dacára, hogy ott éjjel-nappal egy rendőr áll őrt, ellopták a főkapitány két libáját. Az egyik liba egészen hizott volt, a másik félhizott. A szakácsné vasárnap reggel meg akarta őni a hizott libát, de nagy megdöbbenésre mindkettőnek hült helyét találta. Valamelyik elmes tolvaj elemelte. A károsult a rendőrséghez fordult s panaszára megindult a rendőrségi eljárás: bottal ütök a tettes nyomát.

*** Be kell oltani a menekülteket.** Az erdélyi menekültek közt hólyagos himlő lépett fel. A belügyminiszter, hogy a veszedelem terjedésének útját vegye, tegnap táviratilag rendelte el, hogy az összes menekülteket oltás be. A kényszeroltások siól osakis azok képeznek kivételt, akik már be voltak oltva, vagy pedig, ha már voltak hólyagos himlőben. Addig, míg a kényszeroltás végre nincs hajtvva a menekültek tovább nem utazhatnak.

*** A gazdasági munkások felmentése.** A földművelésügyi miniszter tegnap rendeletileg értesítette az alispánt, hogy a gazdasági munkások felmentésére vonatkozólag az összes erre már előzőleg feljogosított hatóságok, a meghosszabbításokat hivatalból eszközölhetik. A meghosszabbítások 1917 március 31-ig terjednek. A meghosszabbítás azonban csak azoknál eszközölhető, akik a felmentés nélkül nem tudták a szükséges munkálatokat hozzá tartozókkal teljesíteni. A felmentést főként a béresgazdáknál, parancsolóknál, udvarbíróknál, tehenészeknél, fejőknél, juhászoknál kell eszközölni.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő leg szebb díszé. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 250 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy palota.

*** Gépész azonnali belépésre felvétetik** a Félixfürdőben 25 lóerős szívó gázmotor és dynamó önálló kezeléséhez.

*** Rokkant katona** felvétetik éjjeli őrnök Moskovits Adolf és Fiai R. T. nagyürögdi gazdaságába. Jelentkezheti a részvénytársaság nagyváradi ipartelepén.

*** Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hőfőherke” harisnya aruház ma számukban közölt hirdetésére.

*** Köhögés,** hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

*** Helybéli nagyobb pénzintézet** megfelelő gyakorlatot bíró fiatal tisztviselőt keres. Cim a kiadóhivatalban.

*** Irodai munkát vállal** egy sok tagu családos napidíjas, akinek egész délutánja szabad. Ny gy gyakorlatot rendelkezik s a reklámkeresésre nagyon rá van utalva. Mrt családja nyomoz. Cím: Lipót u ca. 8. sz. Megkeresést a kiadóhivatal további.

*** Polcokkeltő NŐKEM** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x Aszódi Mihály kávé, cukorka- és cserege nagyruhaza Kossuth u. 11, Sas-palota Telefon: 635. sz. A következő áru kapható: 3 csillagos Konkak, Finom Tea nyug. eredeti töltés, Finom Tea vegyíték, Fehér Cukor, Finom zamatai Kozzer-kávé, Szardíni, Hollandi Sajt, Szakámi, Feltört Magyaró, Mazsola, Csokoládé, Tiszta Méz, Borsvicska, Törköly, Silvórium, Huskonservek, Nestlé-Gyermekplizet, Hógi vadódi Franck kávé, Maláta kávé, Füge kávé, Málnaszörp, Limes kecska, Finom Kaksó, Aszódi S fűle zamatai, Párköltkáv, Mandefele Sültőpor, Finom Likőr, Kondenzált Tej, Zöldbor ó es Ba, Dana Sósorszesz, Fehér- és Vörösborok, Afonyabor, Puffat Rzska, Malaga, Datolya, Tea kenyér és Kuzler-Gerbraut borbonoktól nagy raktár! Összes Konzervhalak megérkeztek! Eladás nagyban és kicsinyben Vagyarat! Aszódi cukorkában kávéban és cseregekben vezet!

*** A Nagyváradi Takarékpénztár** tisztelettel értesíti t. ügyfeleit, hogy a IV. hadikölesön kötvényeket az annak idején adott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében (Telek-utca 2. sz.) a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

*** Egy szegény fiu,** ki irodai tan-dókben jrtas alkalmazást keres. Bay Kálmáné Tometó-u. 9.

SZINHAZ

Heti műsori

Szerda: Ártatlan Zsuzsi
Csütörtök: Nevelés asszony
Péntek: Velencei kalmár.
Szombat délután: Csöppség.
Szombat este: Asszonyfal.
Vasárnap délután: Lux-nburg grófia.
Vasárnap este: Bernát Bácsi.

A hor. Gárdonyi pompás paraszt vígjátéka került tegnap színpa, előadgung előadásban. E. Kovács Mariska volt a repris egyik főszerepe, mint a hogy valamennyi föllépte mindig a magasabb művészet ter-hódítását jelenti. Rákosi Kátsa cignya kabinetlakítás. Polgár Mariska, Sik Rezső, Gazdíg Aranka, Tóth Elek, általában az egész együttes dicsőretet érdemelnek.

VIGADÓ mozgószínház
Szerda.
Ártatlan vagyok
bűnügyi történet 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

UKANIA mozgószínház
Szerda.
Ahit gyűlölnék
társad lmi dráma 3 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLO mozgószínház
Szerda.
Az Ezüst kecske
film regény 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

Legújabb táviratok.

Orosz-német béketárgyalások.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) *A Neue Züricher Zeitung* jelenti Stockholmból: Haparándában kiváló német és orosz személyiségek találkoztak, amit a német-orosz békével hoznak összefüggésbe. Más oldalról a hirt nem erősítették meg.

A görög könnyű flotta francia lobogó alatt.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelenti a Reuter: A görög könnyű flotta Keratsiniban kitűzte a francia lobogót.

A Citta di Ferrara megsemmisítője meghalt.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) Triestből jelentik: Klasing Gusztáv sorhajóhadnagy, repülő tiszt, aki múlt év júniusban lelőtte a Citta di Ferrara olasz léghajót, tegnap hősi halált halt.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazokat, kik Istenben boldogult jó férjem: pécsújfalusi Pérchy Sándor elhunyt alkalmából részvételükkel és a végisztelességen való megjelenésük által fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton legmélyebb hálás köszönetemet.

Özv. Pérchy Sándorné.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Biharszentandrás község előjáróságától.

74—1916.

Hirdetmény.

Biharszentandrás község határában 1916. évi október 31-én felfogott 2 drb. koros, fehér szőrű, 600 és 500 korona hecsértékű magyar tehén — amennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkeznék, — mint gazdátlan jószág a Rbsz. 255 szakasza alapján a **Biharszentandrás község házában 1916. évi november 25-én délelőtt 9 órákor tartandó nyilvános árverésen** a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg becsáron alul is elfognak adadni.

Biharszentandrás, 1916. november 4.

Reményi Ferenc **Rojti Gergely**
körjegyző. bíró.

4 hold

szőlő nagyváradi határban (ebből 3 hold lucernás, fél hold konyhakerti, vetemény föld) új lakóházzal, istálló kocsiszin, kuttal hasznos bérbeadó.

Feltételek megtudhatók: „Fekete Sas és Zöldfa” részvénytársaság irodájában, Sas Passage 24. sz. lépcső, telefon 14—00.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétezobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, **amerikai és sodrony-ágybetétek**: összehajtható ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

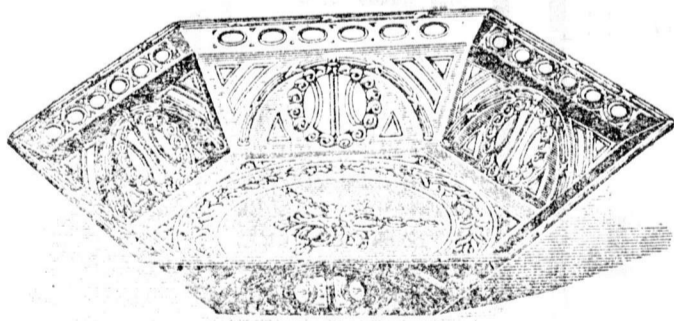
r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Majolika tálca nickel kerettel

20 cm.	3 kor.	20 fill.
23 "	4 "	20 "
25 "	5 "	20 "
37 "	6 "	20 "

Kenyér kosár china ezüst

4 korona.

Teás készlet színes aranyozással 6 személyre	6 kor.
Kávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Feketekávés készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "
Gyümölcs készlet színes aranyozással 6 személyre	6 "

Porcellán hadi mozsár ütővel	1 = 5 korona.
" " " " " "	2 = 5 "
" " " " " "	3 = 8 "

Répkeretezés nagy választékban. Ablak üvegezés pontosan készülnek

KOMLÓS TESTVÉREK

Üveg, porcellán, lámpa és diszmu áruk nagykereskedése. Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Telefonszám 372.

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.
KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:

Borzásokokat,

lisztes és gabonaszásokokat, ponyvák-
kat, mindenféle legjobb kötélárut,
kender és papirzsinegeket,

**szalmaszások, pokróczok és
takarókat,**

gazdasági erős csizmákat és fedél-
lemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Szépírósu

iroda kisasszony kezdő fi-
zetéssel gyakornokul felvé-
tetik a «Fekete Sas és
Zöldfa» részvénytársaság
irodájában. Jelentkezhetni:
Színház-u. 6.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben ugy kisebb,
mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabuto-
rok fülkéiben beraktározásra elfogadjatnak
Termények beraktározására való száraz pin-
cék, továbbá boros-piacék, istállók és
kocsiszinek állanak rendelkezésre. A berak-
tározott tárgyakat tűz és betörés ellen biz-
tosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzet-
méterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélek-
melegítő, valamint az ösz-
szes kötött ruházatok, leg-
jobb és legolcsóbb beszer-
zési helye

Hungária Harisnyáruház

Sas Passage főbejárónál.

Kéretik cégünket összenemtévesztetni

EMIR

KELETI HAJFESTŐ

fekete, barna és világos barna
szinre legszebb fekete vagy
barna szinre fest néhány perc
alatt minden haját, bajuszt és
szakált. Teljesen ártalmatlan,
használatra egyszerű és a festés
igen sokáig tart. Óvakodjunk
utánzásoktól, csak **EMIR** névvel
ellátott dobozokat fogadjunk el

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól
meg akar szabadulni. Ha üde,
friss arcot akar ugy használjon

**Alabástrom
arckenőcsöt.**

Két féle minőség van forgalom-
ban, nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 korona 30 fillér.

Alabástrom powder

legjobb és legtisztább anyagok-
ból van összeállítva Kitünően fed
és finomságánál fogva az arcon
alig vehető észre és semmiféle
pattanás vagy miltesser nem ke-
letkezik az arcon ha valaki az
Alabástrom powdert használja.
Egy eredeti doboz ára 2 korona.
!! Óvakodjunk utánzatoktól. !!

Ezen szerek valódi minőségben
beszerezhetők

NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér,
Varosháza mellett.

Mindenféle postai megren-
delést azonnal szállítok!

Fenti szerek beszerezhetők még a Va-
dász drogueriában, Farkas István Apolló
drogueriában és Csillag gyógyszertár
Zöldfa-utca.

**Olcsó harisnya vásár
Hol?? Hol??**

**A HÓFEHÉRKE
harisnya áruházban**

Nagyvárad Szent László-tér,
Sas palota a Drogueria mellett.

Eladásra kerül ötvenezer
pár női és férfi harisnya.

Következő előnyárakban:

Szám.	Reklám árak.
908 Női flor harisnya «Hófehérke»	K 2-80
Női flor harisnya selejtes kisebb kötési hibákkal	„ 1-96
908 térd flor harisnya «Hófehérke»	„ 3-20
térden felüli	„ 2-75
407 Női flor harisnya «Hóvirág»	„ 3-75
selyem fényű	„ 2-75
211 Női la. cérna h. gyémánt fekete	„ 3-40
805 Női la. cérna musselin harisnya	„ 4-—
vékony szálú	„ 5-—
807 Női la. Tréma selyem harisnya	„ 5-—
298 Női la. Tréma selyem harisnya	„ 5-—
vékony szálú	„ 5-—
Téli női harisnyák K 2-20, 2-50, 3-—, 3-80, 5-10,	
„ „ gyapju harisnyák K 7-—, 8-—, 9-—,	
R. Férfi pamut harisnya selejtes	
kisebb kötési hibákkal	K 0-96
R.R. Férfi flor harisnya selejtes	
kisebb kötési hibákkal	„ 1-26
672 Férfi divat csikos selejtes ki- sebb kötési hibákkal	„ 1-50
2266/68 gyapju hulladék téli	„ 2-16
3456 Férfi harisnya Merinó gyapju	
téli	„ 2-60
3459 Férfi harisnya gyapju téli	
vastag szálú	„ 3-—
3484 Férfi harisnya valódi gyapju	
téli bolyhozott	„ 5-—

! Olcsó nagy zsebkendő vásár !

Ezen árak csak november 1-ig maradnak érvényben.

Külön nagybani osztály.

**IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon**

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

telefonon.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és baskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vir-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilgietti
színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon : 11-53. ::

Kiadó.

Butorozott szobák és laká-
sok modern berendezéssel
hosszabb vagy rövidebb időre.
Nagy Sándor-utca 4. szám.